

2149 5

*Aan de Heer Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

's-Gravenhage, 2 Juli 1951.

Op grond van een mij gebleken wens heb ik de eer U Hoogedelgestrengte te doen toekomen de adviezen die de Bankraad en de Sociaal-Economische Raad hebben uitgebracht met betrekking tot de aan genoemde colleges voorgelegde voorontwerpen van wet tot toezicht op het credietwezen.

Tevens doe ik U Hoogedelgestrengte de desbetreffende voorontwerpen toekomen.

*De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.*

Afschrift

BANKRAAD

Amsterdam, 30 November 1950
Oude Turfmarkt

*Aan Zijne Excellentie de Minister van Financiën,
's-Gravenhage*

Betreft: *Wetsontwerp toezicht credietwezen*

Bij brief van 16 October jl., Centrale Thesaurie, Afdeling Binnenslands Geldwezen, no. 127, heeft Uwe Excellentie aan den Bankraad ter fine van advies een aantal exemplaren doen toekomen van een concept-wetsontwerp inzake toezicht op het credietwezen, met bijbehorende concept-memorie van toelichting.

De Bankraad heeft zich ter zake doen voorlichten door een sub-commissie uit zijn midden en aan de hand van een prae-advies, door die sub-commissie uitgebracht, het wetsontwerp uitvoerig besproken in twee plenaire vergaderingen, gehouden op 14 en 21 dezer. De Raad heeft thans de eer Uwer Excellentie het volgende te berichten.

In het algemeen kan de Bankraad zich met doel en strekking van het concept verenigen. Hij heeft waardering voor de wijze waarop de in de memorie van toelichting duidelijk uiteengezette bedoeling om een instrument te scheppen, zowel voor de uitvoering van de monetaire politiek als voor de zorg voor de liquiditeit en de solvabiliteit van het bankwezen, is verwezenlijkt. Tegen de regeling van het beroep op de beslissingen van de Nederlandsche Bank meent de Raad echter bezwaar te moeten maken. Hij wenst voorts enkele tamelijk essentiële wijzigingen en aanvullingen in het artikel over de algemeen geldende voorschriften (artikel 19) in overweging te geven. En hij meent verder, enige opmerkingen te moeten maken en amendementen te moeten voorstellen ten aanzien van een aantal punten van minder principieel belang.

Aan de hierna volgende artikelsgewijze behandeling van hetgeen de Raad meent onder Uw aandacht te moeten brengen, moge de opmerking voorafgaan dat hij de systematiek van het wetsontwerp voor verbetering vatbaar acht. In dit verband moge in het bijzonder worden gewezen op het voorkomen van een afzonderlijk hoofdstuk gewijd aan „Het toezicht” (terwijl de gehele wet zich blijkens haar naam met het toezicht bezig houdt), en op het naast elkander voorkomen van de hoofdstukken „Algemeen geldende voorschriften” en „Bepalingen van algemenen aard”, welke benamingen voorbestemd schijnen om verwarring te stichten.

Artikel 1. Met het oog op het feit dat er banken bestaan, die, ofschoon zij geen coöperatief karakter hebben, toch in hoofdzaak landbouwcrediet verlenen, acht de Bankraad het wenselijk de laatste vijf woorden van de definitie van handelsbanken (eerste lid sub (b)): „niet zijnde in hoofdzaak landbouwcredieten” te schrappen.

Artikel 11. De Raad geeft in overweging in het eerste lid van dit artikel tussen de woorden „de Bank” en „gehoord” in te voegen de woorden: *en de betrokken instanties*. Het lijkt wenselijk dat over de gedeeltelijke delegatie van de uitoefening van het toezicht waarvan hier sprake is, behalve de Nederlandsche Bank, ook de instanties worden gehoord aan welke bedoelde uitoefening ten dele zal worden opgedragen.

Artikel 16. Volgens dit artikel moet een termijn van ten minste dertig dagen verlopen tussen de kennisgeving aan de Nederlandsche Bank van een door een geregistreerde credietinstelling beraamde handeling en de uitvoering daarvan. De Bankraad is van mening, dat, waar het hier veelal handelingen zal betreffen, welke uitvoering uit hoofde van de noodzakelijke geheimhouding der voorbereiding geen uitstel duldt, de voorkeur moet worden gegeven aan een systeem, waarbij aan de credietinstellingen het aanvragen van een vergunning van de Nederlandsche Bank is voorgeschreven. Wenst men het woord „vergunning” te vermijden, dan zou van een „verklaring van geen bezwaar” kunnen worden gesproken.

Met betrekking tot de handelingen waarvoor de instemming van de Nederlandsche Bank moet worden verkregen, dient naar het oordeel van den Raad het in het eerste lid onder (b) gestelde beperkt te worden tot duurzame deelneming in andere *al dan niet geregistreerde*

credietinstellingen. Duurzame deelneming in niet tot deze groep behorende ondernemingen dient voor de toepassing van de onderhavige wet te worden gelijkgesteld met credietverlening of belegging en geregeld te worden door de algemene voorschriften, op grond van artikel 19 nopens de bedrijfsvoering te geven.

Artikel 17. Naar aanleiding van de redactie van het eerste lid moge de Raad doen opmerken dat bedoelde redactie waarschijnlijk is overgenomen uit het gentlemen's agreement van Januari 1946. Aangezien echter volgens het stelsel van het wetsontwerp de in artikel 17 en 18 vervatte regeling betrekking heeft op afzonderlijke banken op welker beleid aanmerkingen zijn te maken, terwijl op grond van artikel 19 algemeen geldende normatieve voorschriften zullen worden gegeven, dient de redactie van artikel 17, eerste lid, dienovereenkomstig te worden gewijzigd en van den zesden regel af, aldus te luiden: „..... van een ontwikkeling, die naar het oordeel voor de solvabiliteit of de liquiditeit van een geregistreerde credietinstelling gevaarlijk is of gevaarlijk zou kunnen worden, vestigt zij daarop de aandacht van de credietinstelling, zo nodig vergezeld van een advies,” (verder onveranderd).

Artikel 18. In verband met het bij artikel 17, eerste lid, opgemerkte dienen in het eerste lid de woorden „of credietinstellingen” te worden geschrapt.

Artikel 19. De Bankraad is van oordeel, dat de redactie van dit artikel in het algemeen in belangrijke mate voor verbetering vatbaar is. Afgezien daarvan geeft hij het volgende in overweging.

Het eerste lid ware aan te vullen met een bepaling luidens welke over Koninklijke besluiten houdende goedkeuring van door de Nederlandsche Bank te geven voorschriften als hier bedoeld, vooraf de Bankraad zal worden gehoord. Met het oog op het ingrijpende karakter, dat de hier bedoelde voorschriften kunnen hebben, acht de Raad deze bepaling niet alleen alleszins op haar plaats, maar zelfs in hoge mate wenselijk.

Voorts ware in het eerste lid van dit artikel het woord „de” voor „onderscheiden groepen” te schrappen, zulks ten einde te voorkomen dat de opvatting zou ontstaan als zouden hier de vier afdelingen van het bankenregister zijn bedoeld, hetgeen, naar de mening van den Bankraad, niet het geval kan zijn.

De Raad is van oordeel dat de mogelijkheid dient open te staan de voorschriften nopens de regelen, die de credietinstellingen bij haar bedrijfsvoering hebben in acht te nemen, aldus te redigeren, dat daarin voor de in het tweede lid sub (a) en (b) genoemde verhoudingen slechts maxima en minima worden opgenomen, waartussen de Nederlandsche Bank van tijd tot tijd de door haar gewenst geachte hoogte bepaalt, zonder dat voor dit laatste telkens goedkeuring van de Kroon nodig is. De Raad is er niet geheel zeker van dat artikel 19 in zijn huidige redactie inderdaad deze mogelijkheid openlaat. Zij geeft daarom in overweging de redactie aldus te amenderen dat zulks buiten twijfel wordt gesteld.

De Raad geeft in overweging punt (c) van het tweede lid van artikel 19 te schrappen. Hij is van oordeel dat de in dat punt aan de Nederlandsche Bank toegekende bevoegdheid ten dele te ver gaat en dat zij, voor zover zij niet te ver gaat, reeds ligt opgesloten in de bevoegdheid toegekend in punt (b). In verband daarmee ware de redactie van punt (b) te verduidelijken. Punt (a) ware, naar de mening van den Bankraad, aldus te redigeren dat in dat punt aan de Nederlandsche Bank mede de bevoegdheid wordt toegekend tot het vaststellen van een credietplafond. Deze bevoegdheid kan, naar het oordeel van den Bankraad, in dit artikel niet worden gemist.

Aan punt (d) van het tweede lid zou de Bankraad (aan het slot) wenselijk te zien toegevoegd de woorden: *of van credieten die een bepaalde omvang te boven gaan.* De Raad acht deze toevoeging nodig omdat de Nederlandsche Bank naar zijn mening de bevoegdheid dient te hebben het verlenen van te grote credieten te verbieden of aan haar voorafgaande goedkeuring te onderwerpen, en omdat het betwistbaar is of de huidige redactie van punt (d) deze bevoegdheid wel insluit.

Punt (e) van het tweede lid dient naar het oordeel van den Bankraad te worden geschrapt. De bevoegdheid tot het uitvaardigen van een verbod om bepaalde vormen of soorten van credieten anders dan met goedkeuring van de Bank te verlenen, ligt reeds opgesloten in punt (d), dat immers ook van „bepaling” spreekt. Voor zover punt (e) een verder gaande bevoegdheid mocht inhouden, gaat het, naar de mening van den Bankraad, te ver.

Aan den anderen kant ware in het tweede lid een nieuw punt op te nemen, dat aan de Nederlandsche Bank de bevoegdheid geeft tot

het verbieden of beperken van bepaalde soorten of vormen van beleggingen of van beleggingen die een bepaalde omvang te boven gaan. Zodanige bepaling kan, naar het oordeel van den Bankraad, in dit artikel niet worden gemist, bepaaldelijk ook met het oog op het toezicht op de spaarbanken.

Met betrekking tot het bepaalde in het tweede lid onder (f) moge de Raad doen opmerken dat de bepalingen nopens de rente geplaatst zijn in het artikel dat op de monetaire politiek betrekking heeft. In dit licht beschouwd, komt het den Raad voor dat hier voor bemoeienis met de hoogte der creditrente geen plaats is. Mocht de Nederlandsche Bank in individuele gevallen van mening zijn dat de vergoede rente zo hoog is, dat daarvan het verlenen van ongewenst te achten credieten het gevolg is of dreigt te worden, dan kan zij gebruik maken van de haar bij artikel 17 verleende bevoegdheid.

In de vaststelling van minima voor de te bedingen debetrente ziet de Bankraad een bruikbaar hulpmiddel om het disconto van de Nederlandsche Bank effectief te maken. Voor zover punt (f) van artikel 19 op de debetrente betrekking heeft, dient het daarom, naar het oordeel van den Bankraad, te worden gehandhaafd.

Artikelen 20 en 21. Zoals reeds is opgemerkt, meent de Raad tegen de regeling van het beroep, gelijk deze is neergelegd in de artikelen 20 en 21, bezwaar te moeten maken.

Naar zijn mening is het minder juist de instantie die de nadere regelen voor het toezicht bedoeld in artikel 19, heeft goed te keuren, tevens als beroepsorgaan voor de uitoefening van het toezicht aan te wijzen. Dat de Raad van State, welks deskundigheid op dit zeer speciale gebied hier buiten beschouwing moge blijven, wordt ingeschakeld, doet hieraan principieel niet af. Immers niet de gehoorde instantie, doch de beroepsinstantie doet de beslissende uitspraak.

Het wil den Bankraad voorkomen, dat, gezien het feit, dat hij bij de Bankwet 1948 in het leven is geroepen om, als onafhankelijk college den Minister van Financiën van advies te dienen, een door hem uit zijn midden aan te wijzen commissie bij uitstek geschikt is om als beroepsinstantie te fungeren. De leden ener zodanige commissie zouden bij voorbeeld voor den duur van drie jaar kunnen worden aangewezen. Het is gewenst de commissie niet te omvangrijk te maken. In overweging moge worden gegeven haar ledental op drie te bepalen, met dien verstande dat voor ieder lid een plaatsvervanger wordt aangewezen, zulks mede met het oog op het geval dat een lid wegens zijn relaties met de credietinstelling die in beroep gaat, zou worden gewraakt.

Artikel 22. In punt (a) van het eerste lid van dit artikel waren in den derden regel tussen de woorden „bij” en „een” in te voegen de woorden: *of zich onder toezicht te stellen van.* Deze toevoeging lijkt wenselijk omdat het denkbaar is dat het in sommige gevallen te ver zou gaan aan een bepaalde credietinstelling de verplichting op te leggen lid te worden van een bepaalde organisatie, terwijl zou kunnen worden volstaan met het opleggen van de verplichting om zich onder toezicht van zodanige organisatie te stellen.

Wat het concept voor de memorie van toelichting betreft, moge de Bankraad doen opmerken dat de door hem voorgestelde amendementen, indien en voor zover zij door Uwe Excellentie mochten worden aanvaard, uit den aard der zaak wijzigingen zullen nodig maken in de memorie van toelichting tot het wetsontwerp. De Raad zou willen aanbevelen dat daarbij vooral aandacht worde geschonken aan de toelichting op artikel 19 en dat die toelichting worde verduidelijkt. Voor de bepalingen van dit artikel geldt, zeker evenzeer als voor die van de artikelen 17 en 18 (zie bladzijde 13 van de concept-memorie van toelichting, tweede alinea van onder), dat zij tot de kern van het voorgestelde toezicht behoren. In de toelichting op de artikelen 12 en 13 ware nog op te nemen dat de in het tweede lid van artikel 12 bedoelde accountant ook een accountant van de betrokken credietinstelling zelve zal kunnen zijn.

De Bankraad moge zich tenslotte nog een opmerking veroorloven die niet den inhoud van het Wetsontwerp of van de memorie van toelichting betreft. Het is den Raad gebleken dat over het onderhavige ontwerp niet het advies is gevraagd van de bedrijfsorganisaties op het terrein dat door het ontwerp wordt bestreken. De Bankraad heeft de eer Uwer Excellentie in overweging te geven zodanig advies alsnog bij bedoelde bedrijfsorganisaties in te winnen.

Namens de Bankraad,

(w.g.) F. DE VRIES, *Voorzitter.*

(w.g.) DE JONG, *Secretaris.*

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

No. 1036

Onderwerp:

Wetsontwerp Toezicht Credietwezen

's-Gravenhage, 17 Februari 1951.

*Aan zijne Excellentie de Minister van Financiën,**'s-Gravenhage*

Bij schrijven van 4 Januari 1951 Generale Thesaurie Afdeling Binnenlands Geldwezen no. 129, deed Uwe Excellentie aan de Sociaal-Economische Raad een concept voor een wetsontwerp tot toezicht op het credietwezen met bijbehorende concept-memorie van toelichting toekomen met het verzoek het advies van de Raad over deze stukken te mogen ontvangen.

Te zijner voorlichting heeft de Raad een commissie ingesteld, welke als volgt was samengesteld:

Prof. Mr. F. de Vries, voorzitter
Mr. L. Broekhuysen
Dr. M. W. Holtrop
C. J. van Mastrigt
J. A. Middelhuis
A. A. van Sandick
A. Vermeulen

Als vertegenwoordigers van Uwe Excellentie en van Uw ambtgenoot van Economische Zaken woonden de heren Drs. G. L. Popken en Dr. P. C. van Traa (plv. Dr. J. Pen) de besprekingen van deze commissie bij.

Gelet op het door de commissie uitgebrachte verslag heeft de Raad de eer Uwe Excellentie het volgende te berichten.

1. De meerderheid van de Raad heeft in de eerste plaats gemeend dat de vraag, of het nodig en wenselijk is te komen tot een wet nopens het toezicht op het credietwezen, reeds is beantwoord door de aanvaarding door de Staten-Generaal van artikel 9 van de Bankwet 1948. In het eerste lid van artikel 9 van deze wet wordt aan de Nederlandsche Bank de taak opgedragen de waarde van de Nederlandse geldeenheid te reguleren op zodanige wijze als voor 's lands welvaart het meest dienstig is en daarbij die waarde zoveel mogelijk te stabiliseren. Deze taak brengt met zich mede dat de Nederlandsche Bank alles heeft te doen wat in haar macht ligt om het binnenlandse monetaire evenwicht te helpen handhaven, opdat daardoor zowel de interne waarde van het geld, welke tot uitdrukking komt in de beweging van prijs- en inkomensniveau, en de externe waarde, welke haar uitdrukking vindt in de buitenlandse wisselpariteiten, zoveel mogelijk zullen worden gestabiliseerd. Dit betekent dat de Nederlandsche Bank zowel inflatoire als deflatoire ontwikkelingen heeft te bestrijden. Daarnevens heeft zij te zorgen voor de instandhouding van voldoende monetaire reserves, teneinde de verwisselbaarheid van de Nederlandse geldeenheid in vreemde geldsoorten te kunnen waarborgen. De juiste vervulling van deze taak brengt, naar het oordeel van de meerderheid van de Raad, met zich mede, dat de Nederlandsche Bank in staat moet zijn invloed uit te oefenen op de omvang van de geldschepping door het bankwezen.

Het derde lid van artikel 9 van de Bankwet draagt aan de Nederlandsche Bank op het toezicht op het credietwezen, waarvan vervolgens in het vierde lid wordt bepaald dat het zal worden uitgeoefend in het belang van de solvabiliteit en de liquiditeit der credietinstellingen en van een gezonde en op juiste beginselen van bankbeleid berustende credietverlening. Deze taakstelling impliceert zowel een sociaal-economische als een bedrijfseconomische ratio voor het door de Bank uit te oefenen toezicht. De vraag of het bedrijfs-economische toezicht op het credietwezen moet worden overgelaten aan de Nederlandsche Bank, dan wel aan organen van het bankwezen zelf zou moeten worden opgedragen is hiermede door de wetgever reeds beantwoord.

Het vierde lid van artikel 9 van de Bankwet stelt tenslotte de totstandkoming van een wettelijke regeling van het toezicht op het credietwezen in uitzicht. Deze is in het thans aan de Sociaal-Economische Raad voorgelegde wetsontwerp vervat. De urgentie van het tot stand brengen van een dergelijke regeling kan naar het oordeel van de grote meerderheid van de commissie niet in twijfel worden gesteld. Eerder moet gezegd worden, dat zij reeds te lang op zich heeft laten wachten.

2. Evenals de Bankraad heeft de meerderheid van de Raad waaradering voor de wijze waarop de sociaal-economische en de bedrijfs-economische doelstellingen van het wetsontwerp in de memorie van toelichting zijn uiteengezet en in de wet zelf zijn verwezenlijkt.

Met name erkent de meerderheid van de Raad dat het bankwezen het vermogen heeft om door uitbreiding of inkrimping van zijn credietgeving inflatoire of deflatoire tendenties in het leven te roepen die voor de waardevastheid van het geld van overgrote betekenis zijn en die, om die reden, aan de mogelijkheid van beïnvloeding door de Nederlandsche Bank dienen te worden onderworpen. Evenmin als de overheid mag het bedrijfsleven een recht doen gelden op financiering harer vermogensbehoeften door geldcreatie, voor zover daardoor de handhaving van het monetaire evenwicht zou worden bedreigd. Juist in het huidige tijdsgewricht, nu ons land een uiterst moeilijke strijd heeft te voeren tot herstel van zijn betalingsbalansevenwicht en nu, bij de voortschrijdende liberalisatie van het internationale handelsverkeer, de samenhang tussen het gebruik van inflatoire financieringsmiddelen en vergroting van het betalingsbalanstekort duidelijker is geworden dan ooit te voren, dienen waarborgen te worden geschapen tegen de mogelijkheid ener ongebeheerde credietexpansie.

De meerderheid van de Raad aanvaardt daarom de door het wetsontwerp geschapen mogelijkheid het bankwezen op grond van sociaal-economische overwegingen aan strengere eisen ten aanzien van de bedrijfsvoering te onderwerpen dan op zuiver bedrijfseconomische gronden noodzakelijk zou zijn te achten. De hoge graad van liquiditeit waarin het Nederlandse bankwezen zich, mede ten gevolge van in vroegere jaren plaats gevonden inflatoire financiering van de geldbehoeften van de Staat, mag verheugen, kan stellig geen aanleiding zijn tot rechtvaardiging ener nieuwe inflatoire ontwikkeling, die dan thans ten behoeve van het bedrijfsleven zou plaats vinden.

3. De door de minderheid van de Raad uitgesproken vrees, dat het wetsontwerp door de overheid zal worden misbruikt om het bankwezen te dwingen tot een minimum van credietgeving aan de Staat die de credietverlening waartoe het bankwezen eigener beweging bereid zou zijn zoude overtreffen, wordt door de meerderheid van de Raad niet gedeeld. Het artikel 10 (5) (a) dat door de woorden: „of bepaalde onderdelen dier middelen” inderdaad de mogelijkheid opent om de banken — zoals b.v. in België het geval is — te verplichten een bepaald deel der toevertrouwde gelden te beleggen in schatkistpapier, schept daarnaast juist de mogelijkheid tot het voorschrift dat een bepaald gedeelte der toevertrouwde gelden moet worden aangehouden in de vorm van kasmiddelen of van tegoeden bij de Nederlandsche Bank en dus juist niet mag worden belegd in schatkistpapier. Aldus wordt de mogelijkheid geopend om ook in Nederland het in de Verenigde Staten en verschillende andere landen toegepaste systeem der verplichte minimum reserves te introduceren. Dat van dit artikel ooit gebruik gemaakt zou moeten worden om de banken te dwingen overtollige gelden aan de Staat ter beschikking te stellen is zeer onwaarschijnlijk, waar toch in het verleden van enigerlei onbereidheid van het bankwezen om anders renteloos blijvende gelden in schatkistpapier te beleggen nimmer is gebleken. Een dergelijk gebruik van deze bepaling door de Nederlandsche Bank zou dan bovendien toch gerechtvaardigd moeten kunnen worden door artikel 9 lid (1) van de Bankwet, dat steeds de grondslag blijft vormen voor de uitoefening van de sociaal-economische taak van de Bank.

4. Met betrekking tot artikel 10 van het wetsontwerp, dat welhaast de kern daarvan genoemd mag worden, heeft de meerderheid van de Raad het volgende overwogen:

Ten aanzien van lid (1) van dit artikel heeft zij gemeend, dat in de laatste regel in plaats van de woorden „ten hoogste” het woord „telkens” is bedoeld. Met het in dit zelfde lid vervatte beginsel, dat door de Bank, na verkregen Koninklijke goedkeuring, gegeven algemene voorschriften voor de bedrijfsvoering der geregistreerde credietinstellingen verschillend kunnen zijn voor onderscheidene groepen dier instellingen heeft de meerderheid van de Raad zich ten volle kunnen verenigen. Een éénvormige regeling voor de bedrijfsvoering van instellingen van zó verschillende gaardheid en zó verschillende omvang als in het zo heterogene Nederlandse bankwezen zijn te vinden, komt haar ondenkbaar voor. Dergelijke éénvormige regelingen zouden óf wel voor de ene groep van instellingen zonder reële betekenis zijn óf wel voor een andere groep de bedrijfsuitoefening onmogelijk maken.

Ten aanzien van lid (5) meent de meerderheid van de Raad dat terecht in de memorie van toelichting gesproken wordt van een limitatieve opsomming. Ware deze opsomming niet gegeven dan zou lid (1) van artikel 10 aan de Bank veel ruimere bevoegdheden schenken dan thans het geval is en zou het bankwezen bij voorbeeld gedwongen kunnen worden tot het verlenen van credieten die het zelf niet gewent acht.

Met lid 5 (a) kan de meerderheid van de Raad zich op grond van

de hierboven reeds uiteengezette redenen verenigen. Zij acht de woorden: „of bepaalde onderdelen dier middelen” in dit lid onmisbaar, in het bijzonder met het oog op de daardoor geschapen mogelijkheid tot invoering van het stelsel der verplichte minimum reserves.

Lid 5 (b) bevat naar het oordeel van de meerderheid van de Raad terecht de mogelijkheid om de maximale omvang der credietuitzettingen te beperken in verhouding tot het eigen vermogen of in verhouding tot de toevertrouwde gelden, dan wel aan die maximale omvang een absolute grens aan te leggen (credietplafond). Ter bereiking van dit laatste doel zijn de woorden „al dan niet” onmisbaar. Een enkele begrenzing in verhouding tot het eigen vermogen ware onaanvaardbaar met het oog op het grote aantal instellingen, zoals vele boerenleenbanken en spaarbanken, die vrijwel geen eigen middelen bezitten. Een vaststelling bij de wet van die verhouding voor alle handelsbanken lijkt weinig aan te bevelen met het oog op het zeer verschillend karakter van vele dier instellingen.

In lid 5 (c) en 5 (d) acht de meerderheid een poging tot specificatie in de wet van de bedoelde soorten of vormen van crediet of van beleggingen niet aanbevelenswaardig, omdat slechts in de practijk zal kunnen blijken op welk gebied zich misstanden dreigen te ontwikkelen en er in de wijze van totstandbrenging der bedoelde voorschriften, waarbij ook steeds de Bankraad zal moeten worden gehoord, haars inziens voldoende waarborgen liggen tegen een lichtvaardige toepassing.

De in lid 5 (e) opgenomen mogelijkheid om voorschriften te geven omtrent de minimaal te berekenen en de maximaal te vergoeden rente acht de meerderheid van de Raad juist omdat de eerstgenoemde maatregel noodzakelijk kan zijn ter ondersteuning van de rentepolitiek, terwijl de laatstgenoemde maatregel in het bijzonder wenselijk kan zijn om te verhinderen dat te hoge rente vergoed wordt voor direct opeisbare rekening-courant-saldi en aldus het verschil tussen spaargeld en bedrijfsgeld wordt vervaagd.

De in lid (6) vervatte bevoegdheid tot het verlenen van ontheffingen in bijzondere gevallen of onder bijzondere omstandigheden acht de meerderheid van de Raad onontbeerlijk, opdat in bijzondere gevallen, welke zich bij de zo verschillende aard der betrokken instellingen allicht kunnen voordoen, ernstige onbillijkheden zullen kunnen worden voorkomen.

Op grond van bovenstaande beschouwingen heeft de meerderheid van de Raad geen aanleiding gevonden, wat de hoofdlijnen van het wetsontwerp en de daarbij behorende memorie van toelichting betreft, voorstellen tot wijziging of aanvulling te doen. Enkele opmerkingen van meer ondergeschikte aard werden rechtstreeks aan Uw vergetenwoordiger in bovengenoemde commissie doorgegeven.

Een minderheid van de Raad heeft zich niet met het weergegeven meerderheidsstandpunt kunnen verenigen en heeft er prijs op gesteld van haar afwijkende mening in de vorm van een minderheidsnota blijk te geven. Deze minderheidsnota is als een bijlage aan dit advies toegevoegd.

(w.g.) F. DE VRIES, *Voorzitter*.

(w.g.) H. L. JANSEN, *Algemeen Secretaris*.

BIJLAGE.

MINDERHEIDSNOTA behorend bij het Advies inzake het wetsontwerp Toezicht Credietwezen

Algemeen

Ten aanzien van de wijze, waarop het toezicht op het credietwezen blijktens dit ontwerp van wet zal worden geregeld en uitgeoefend, wil ook de minderheid van de Sociaal-Economische Raad in haar beschouwing onderscheid maken tussen de contrôle op de credietinstellingen individueel en de maatregelen, die door middel van algemene voorschriften een quantitative en kwalitatieve credietcontrôle mogelijk maken. De individuele contrôle acht deze minderheid in het onderhavige wetsontwerp op de juiste wijze geregeld. Zij is van oordeel, dat met deze regeling de bevordering van de liquiditeit en solvabiliteit der credietinstellingen goeddeels kan worden gewaarborgd. Het lijkt haar dan ook minder juist om, zoals in de memorie van toelichting geschiedt, deze bedrijfseconomische doelstelling der wet toe te schrijven aan de algemene quantitative en kwalitatieve voorschriften met betrekking tot de bedrijfsvoering

der geregistreeerde credietinstellingen. Bedoelde minderheid ziet in deze algemene voorschriften voornamelijk de primaire doelstelling der wet, beogende een coördinatie van het beleid van de Overheid en van het beleid van het Bankwezen, in verband met algemeen-economische en monetaire omstandigheden, belichaamd. Op overeenkomstige gronden is zij van mening, dat de analogie met de wijze waarop het toezicht op het levensverzekeringsbedrijf door de Verzekeringskamer is geregeld, veeleer aanwezig is bij de contrôle op de individuele credietinstellingen, dan bij de algemene voorschriften van het onderhavige ontwerp, zoals in de memorie van toelichting wordt gesteld.

Zich rekenschap gevende van de wijze, waarop de contrôle op het credietwezen door middel van algemene voorschriften blijktens dit ontwerp van wet wordt geregeld, is het de minderheid van de Raad opgevallen, dat de specifieke maatregelen veelal zullen worden getroffen door De Nederlandsche Bank, doch niet dan na voorafgaande goedkeuring van de Minister van Financiën. Nu is het niet voor tegenspraak vatbaar, dat de Overheid de bevoegdheid heeft, zoals op elk ander gebied, ook ten aanzien van het credietwezen dwingende regelen te stellen. Indien hier van Overheid wordt gesproken, kan er slechts sprake zijn van het hiervoor aangewezen orgaan, dat is de wetgever. Maar ook een delegatie dezer bevoegdheden door de wetgever aan de Regering is niet steeds te verwerpen. Maar waar het om gaat is, dat bij het uitvaardigen van voorschriften omtrent de credietgeving en het aanhouden van bepaalde minima voor diverse categorieën van liquiditeiten de Overheid hierbij als vrager van crediet zelf partij is. De Overheid kan geacht worden het algemeen belang als richtsnoer voor haar handelen voor ogen te hebben. Maar als credietvragende instantie is de Staat, i.c. de Minister van Financiën, tevens belanghebbende, evenzeer als het bedrijfsleven in al zijn schakeringen. Vandaar dan ook, dat de wetgever er voor heeft te waken, dat in een wet, die tot voornamelijk doel heeft met het oog op de monetaire gevolgen aan de mogelijkheden tot crediet-expansie paal en perk te stellen, de credietgeving aan de Staat en de credietgeving aan het bedrijfsleven op overeenkomstige wijze worden geregeld. En in ieder geval is het niet toelaatbaar aan de Minister van Financiën de bevoegdheid te geven voor de credietgeving aan de Staat minima vast te stellen en tegelijkertijd de credietgeving aan het bedrijfsleven aan maxima te binden. Indien men zou menen, dat zulks toch dient te geschieden, dan behoort deze materie in de wet zelf te worden geregeld. In dit opzicht heeft de minderheid van de Raad tegen dit wetsontwerp principiële bezwaren, bezwaren, die zij bij de behandeling der artikelen nader zal ontwikkelen.

Als leden van de Sociaal-Economische Raad, orgaan van het georganiseerde bedrijfsleven, hebben de tot de minderheid behorende leden zich uiteraard in de eerste plaats afgevraagd of dit ontwerp van wet in de voorgelegde vorm bevorderlijk is voor een gezonde ontwikkeling van het bedrijfsleven en meer in het bijzonder, of door deze wet het productievermogen en de werkgelegenheid worden gestimuleerd dan wel belemmerd; of de specifieke in de wet voorziene maatregelen op credietpolitiek gebied bevruchtend zullen werken op het productievermogen dan wel een stimulans zullen geven aan het doen van improductieve uitgaven. Te dezen aanzien merken deze leden op, dat dit wetsontwerp de strekking heeft een drastische beperking voor te schrijven voor de credietgeving aan het bedrijfsleven, zonder dat waarborgen zijn geschapen, dat aan het bedrijfsleven de credieten kunnen blijven verstrekt, die voor een voldoende voorziening van grondstoffen, een behoorlijke functionering van het bedrijfsleven en een overeenkomstige werkgelegenheid onontbeerlijk zijn. Bedoelde leden achten zich verplicht op dit aspect met grote nadruk te wijzen. Zij zijn met de Regering en de Staten-Generaal doordrongen van de noodzakelijkheid van een alzijdige verdere uitbouw van het Nederlandse productievermogen. Hiertoe zal niet alleen een beroep moeten worden gedaan op het arbeidspotentieel van ons volk en op het nog aanwezige dan wel te verwerven kapitaal, maar hierbij zal de credietgeving aan het bedrijfsleven, wil het gestelde doel worden bereikt, eveneens een belangrijke rol hebben te spelen. De opvoering van de productie en het bevorderen van de werkgelegenheid, mits economisch gefundeerd, moet als primair worden beschouwd. Het is niet een aldus gefundeerde credietgeving, die het inflatiegevaar oproept, doch veeleer het consumptieve crediet, waaraan het wetsontwerp geen aandacht besteedt en de directe geldcreatie voor improductieve doeleinden, welke echter niet van de credietinstellingen, in de zin dezer wet, uitgaat.

Voor zover deze voorschriften moeten dienen om, hetzij door een quantitative beperking van het credietvolume, hetzij door een verhoging van de debetrente, remmend te werken op de hoeveelheid geld in de vorm van bankcrediteuren en deposito's, ten einde aldus

eventuele inflatoire tendenzen te kunnen verhoeden, kan deze bedoeling worden gewaardeerd. Naar de mening van de minderheid van de Raad behoort dan tevens de credietuitzetting der banken in de vorm van schatkistpapier en kasgeldleningen aan publiekrechtelijke lichamen aan banden te worden gelegd en zulks te meer waar dergelijke uitzettingen, in tegenstelling tot hetgeen van de credietgeving aan het bedrijfsleven geldt, in dikwijls belangrijke mate niet dienen voor de financiering van productieve uitgaven, doch veeleer ter dekking van consumptieve, althans improductieve uitgaven worden aangewend. Daarom beschouwt de minderheid van de Raad een ontwikkeling, waarbij de credietinstellingen aan reële, economisch en sociaal gefundeerde credietaanvragen tegemoet komen en zeker wanneer dit gepaard gaat met een vermindering van het thans nog zeer grote kwantum schatkistpapier, dat door de credietinstellingen wordt gehouden, ook als een gezond verschijnsel.

Indien bij een bepaalde constellatie maatregelen noodzakelijk geacht worden om juist het aanhouden van schatkistpapier door de credietinstellingen te bewerken, dan behoort hiervoor een regeling ad hoc te worden gemaakt, waarbij een door overleg tussen De Nederlandsche Bank als gemachtigde van de Minister van Financiën en de credietinstellingen tot stand te brengen regeling aangewezen lijkt. Een dergelijke regeling behoort naar de mening van de minderheid van de Raad geen onderdeel te vormen van een wet op het credietwezen, die enerzijds het geldwezen voor inflatie wil behoeden en anderzijds aan de crediteuren en depositanten van bankinstellingen de noodzakelijke waarborgen wil verschaffen.

Voorts heeft de minderheid van de Raad nagegaan of deze wet, conform de door de Regering gestelde subsidiaire doelstelling, de solvabiliteit en liquiditeit der credietinstellingen beter waarborgt dan thans het geval is. Hierbij is het haar opgevallen, dat aan het ten aanzien der solvabiliteit belangrijkste criterium, te weten de omvang der eigen middelen in de vorm van kapitaal en reserves der credietinstellingen, in verhouding tot de credietuitzettingen nagenoeg geen aandacht is besteed, terwijl dit steeds en overal ter wereld juist als voornaamste waarborg voor crediteuren en depositanten wordt aangemerkt. De minderheid van de Raad is van mening, dat, indien dit criterium op de voorgrond wordt geplaatst, hiermede wat de solvabiliteitseisen betreft, aan de doelstelling ten volle is voldaan. Met betrekking tot de liquiditeitseisen ter waarborging van de opeisbare verplichtingen ware naar haar mening te volstaan met het voorschrijven van redelijke liquiditeitspercentages volgens gangbare en aan de ervaring getoetste normen.

De artikelen

De boven aangeduide bezwaren richten zich voornamelijk tegen de inhoud van artikel 10 van het ontwerp. Blijkens (1) kunnen de te geven voorschriften voor onderscheidene groepen van geregistreerde credietinstellingen verschillend zijn. Waar de hier bedoelde groepering niet samenvalt met die in artikel 2 (1) gesteld, bestaat dus de mogelijkheid de credietinstellingen naar andere maatstaven ongelimiteerd te groeperen en aldus ongelijk te behandelen. Waar het hier zal gaan om voorschriften ten aanzien van de verhouding tussen toevertrouwde gelden enerzijds en liquide middelen c.q. credietuitzettingen of beleggingen anderzijds, zal hierdoor worden bewerkt, dat de toevertrouwde gelden voor de credietinstellingen, al naar de groep waarbij zij zijn ingedeeld, een ongelijkwaardige betekenis verkrijgen, met het ongewenste gevolg, dat vermoedelijk niet bedoelde verschuivingen in het leven worden geroepen. De minderheid van de Raad acht dit bedenkelijk en vindt een niet discriminerende regeling noodzakelijk.

(2) Indien tegemoet wordt gekomen aan het eerder uiteengezette principiële bezwaar gericht tegen het karakter van de wet als raamwet voor wat betreft de regelen te stellen op grond van art. 10 zou de onderhavige bepaling vervallen. Hetzelfde geldt van (3) en (4).

(5) Ten aanzien hiervan merkt de minderheid van de Raad in het algemeen op, dat weliswaar een numeratieve opsomming wordt gegeven van de uit te vaardigen voorschriften, maar dat het zijns inziens minder juist is, te stellen, dat hier sprake is van een limitatieve opsomming. Immers deze is zo veelomvattend, dat ten aanzien van de omvang der liquide middelen of bepaalde onderdelen hiervan en ten aanzien van de credietuitzettingen de credietinstellingen nauwelijks enige vrijheid van handelen gewaarborgd wordt.

Weliswaar behouden de credietinstellingen de vrijheid haar credietuitzettingen op een lager bedrag dan de hiervoor te stellen maxima te houden en anderzijds haar liquide middelen te doen stijgen boven de voor te schrijven minima, doch het ware ook nauwelijks denkbaar geweest, dat de wetgever de mogelijkheid zou hebben geopend een uitbreiding van de credietgeving en een inkrimping van de liquide middelen dwingend voor te schrijven.

Ook wordt node de bepaling gemist, dat ten aanzien van de in

concreto te geven voorschriften overleg zal worden gepleegd met de direct betrokkenen of deze althans vooraf zullen worden gehoord, hetgeen de minderheid van de Raad op grond van haar overtuiging, dat voorschriften, het sociaal-economische leven rakende, zoveel mogelijk in gemeen overleg tot stand behoren te komen, aangewezen acht.

(5) (a) Het voorschrijven van een minimale omvang der liquide middelen in verhouding tot het totale bedrag der toevertrouwde gelden acht ook de minderheid van de Raad geboden. Bezwaar heeft zij echter tegen de toevoeging „of bepaalde onderdelen dier (liquide) middelen” en zeker indien niet exact wordt aangegeven welke categorieën van liquide middelen hier worden bedoeld. De vraag dient hier te worden gesteld, of handelswissels of bankaccepten binnenslands dan wel buitenslands betaalbaar en dagelijks opeisbare vorderingen op de buitenlandse correspondenten der credietinstellingen en buitenslands schatkistpapier wellicht niet als liquide middelen zullen worden aangemerkt, in tegenstelling tot Nederlands schatkistpapier en kasgeldleningen aan Nederlandse publiekrechtelijke lichamen, dan wel door deze gegarandeerd.

Dat het schatkistpapier tot de liquide middelen wordt gerekend, is in overeenstemming met de van ouds gehuldigde opvattingen en de gevolgde practijk. De minderheid van de Raad is evenwel van oordeel, dat dit schatkistpapier in belangrijke mate van karakter is veranderd, sedert de omvang dezer uitgiften wellicht tot het tienvoudige is gestegen van de bedragen die normaal kunnen worden geacht; normaal in die zin, dat zij vertegenwoordigen een dekkingsmiddel voor de tijdelijke en wisselende geldbehoeften van 's Rijks schatkist. Bij de huidige omvang vertegenwoordigt het schatkistpapier een min of meer permanente schuld van de Staat, in sociaal-economisch opzicht geenszins als op korte termijn opvorderbaar te beschouwen. Erkend dient anderzijds te worden, dat zelfs in sociaal-economisch opzicht een groot deel der credieten aan het bedrijfsleven — in de zin dezer wet onder credietuitzettingen gerekend — een aanmerkelijk liquider karakter draagt dan het schatkistpapier. Immers, de opraging dezer credieten zal via het verbruik der hierdoor gefinancierde grondstoffen en producten leiden tot een reële vermindering van het totale bedrag der credietuitzettingen en dus het monetaire effect hebben, dat de voornaamste doelstelling dezer wet is. De minderheid van de Raad is er zich van bewust, dat een dergelijke ontwikkeling zeer ernstige en naar haar overtuiging sociaal onaanvaardbare gevolgen kan hebben voor het bedrijfsleven, maar wel valt hieruit de conclusie te trekken, dat de scheidingslijn tussen liquide middelen en credietuitzettingen anders loopt dan het onderhavige wetsontwerp kennelijk veronderstelt. En tevens dat ter bestrijding van het inflatiegevaar een beperking van de schatkistpapierfinanciering op de voorgrond dient te staan.

Op grond van hetgeen in het algemene deel van dit minderheidsadvies reeds naar voren werd gebracht, wordt het door de minderheid van de Raad a fortiori dan ook niet toelaatbaar geacht bij de wet de mogelijkheid te scheppen minima voor te schrijven met betrekking tot de omvang van de portefeuille Nederlands schatkistpapier in handen der credietinstellingen. Veeleer zou het voor de hand liggen een maximum voor te schrijven voor de omvang der credietgeving aan het bedrijfsleven en aan de Staat gezamenlijk, waardoor het beoogde doel, het voorkomen van een vermeerdering van de geldsomloop voor zover bij de credietinstellingen traceerbaar kan worden bereikt. Uiteraard zou dan ook kunnen worden volstaan met het bepalen van een minimum voor de liquide middelen. Het gekozen systeem, neerkomende op het voorschrijven van een maximum voor de credietgeving aan het bedrijfsleven en een minimum voor de credietgeving aan de Staat in de vorm van schatkistpapier acht de aan het woord zijnde minderheid derhalve niet aanvaardbaar, mede omdat zulks in de practijk zou kunnen leiden tot een verschuiving in de credietgeving van de productieve sfeer naar de consumptieve sfeer. Om dezelfde redenen heeft de minderheid van de Raad ernstige bezwaren tegen (5) (b), dat ten nauwste met (5) (a) samenhangt.

Voor zover „bepaalde onderdelen aan d(i)e (toevertrouwde) gelden” in (5) (a) slaat op de bekende onderscheiding tussen depositogelden en dadelijk opvraagbare saldi in rekening-courant wordt deze onderscheiding op haar plaats geacht. Een wijziging dienovereenkomstig van de formulering wordt geadviseerd.

Tegen het gestelde in (5) (b) bestaat nog dit bezwaar, dat nopens de maximum omvang der credietuitzettingen of beleggingen in verhouding tot het eigen vermogen deze maatstaf „al dan niet” zal worden aangelegd. De beleggingen kunnen vrij worden genomen, niets ter bepaling van de verhouding tussen credietuitzettingen en eigen middelen de eigen middelen worden verminderd met het totaal der beleggingen. De aldus te bepalen verhouding worde in de wet vastgelegd. Gemeend wordt, dat de toevoeging „of in verhouding tot de toevertrouwde gelden of bepaalde onderdelen van die gelden” dient te vervallen. Ter waarborging van de solvabiliteit der credietinstellingen

is een voorschrift omtrent de verhouding tussen (netto) eigen middelen en credietuitzettingen afdoende; ter waarborging van de liquiditeit der credietinstellingen en ter voorkoming van in algemene zin ongewenste vergroting van de geldsomloop kan worden volstaan met de voorschriften onder (5) (a).

(5) (c) Dat de mogelijkheid van een kwalitatieve credietcontrole wordt opgehouden is aanvaardbaar, maar het wordt door de minderheid van de Raad noodzakelijk geacht in de wet duidelijk te doen uitkomen op welke soorten of vormen van credieten hier wordt bedoeld. Hetzelfde geldt van de soorten of vormen van beleggingen bedoeld in (5) (d).

(5) (e) De minderheid van de Raad acht het ongewenst omtrent de ten hoogste te vergoeden rente voorschriften te geven. In de memorie van toelichting wordt gesteld, dat een te hoge creditrente kan leiden tot monetisatie van vorderingen, waarmede elke incassering van vorderingen kan worden gediskwalificeerd, terwijl het naar het oordeel van deze minderheid veeleer hoogst gewenst is, dat vorderingen niet blijven uitstaan en het allerminst raadzaam is het laten voortbestaan van schuldverhoudingen kunstmatig te bevorderen, met de klaarblijkelijke bedoeling de monetaire toestand statistisch te flatteren. Bovendien wordt het niet juist geacht enerzijds de mogelijkheid te scheppen de debetrente omhoog te brengen en anderzijds de creditrente laag te houden of omlaag te doen brengen. Op het bedrijfsleven, dat in vele gevallen bij de credietinstellingen afwisselend debet en credit staat, zou op deze wijze een niet gerechtvaardigde extra last worden gelegd. Ten slotte is een monetaire politiek, die een verhoging der debetrente indiceert, niet gediend met een verlaging doch integendeel eveneens met een verhoging der creditrente, waardoor het aanhouden en dus niet actief employeren dezer geldmiddelen wordt bevorderd. In een dergelijke constellatie zou een lage creditrente het aanwenden dezer middelen juist stimuleren.

(6) De minderheid van de Raad vraagt zich af, of het wel toelaatbaar is aan De Nederlandsche Bank de bevoegdheid te geven aan bepaalde credietinstellingen ontheffing van de voorschriften der wet te verlenen. Het is van veel belang het beginsel der gelijke behandeling te handhaven.

Art. 11. Het wordt door de minderheid van de Raad minder juist geacht in een wet, die beoogt regelend op te treden op het gebied der geldvoorziening en subsidiair de solvabiliteit en liquiditeit der credietinstellingen te waarborgen, een regeling op te nemen ten aanzien van deelnemingen in andere credietinstellingen, fusies met andere ondernemingen en eventuele reorganisaties. Voor zover de hierboven gestelde criteria in het geding zijn geven de andere artikelen der onderhavige wet de mogelijkheid tot ingrijpen. Voor zover dit niet het geval is, zou deze materie geregeld dienen te worden in een afzonderlijke wet, die dan algemene gelding zou dienen te hebben ook voor andere ondernemingen dan credietinstellingen. En in ieder geval zou het noodzakelijk zijn, dat in dit artikel de normen worden aangegeven, op grond waarvan een verklaring van geen bezwaar kan worden geweigerd.

Voorts wordt geadviseerd in art. 27 (2) te doen vervallen de woorden „door middel van een met redenen omkleed”, zulks ten einde aansluiting te verkrijgen op art. 5 (1), waar deze woorden evenmin voorkomen. De minderheid van de Raad acht het niet juist van de in beroep komende credietinstellingen een motivering te eisen, terwijl de beslissing van welke zij in beroep komt, geen motivering behoeft te bevatten.

Nog wordt opgemerkt, dat in de memorie van toelichting ten aanzien van art. 1 wordt medegedeeld, dat kantoren van buitenlandse circulatiebanken niet aan de bepalingen dezer wet onderworpen zijn. Waar deze instellingen hier te lande uiteraard niet als circulatiebanken fungeren, doch als gewone bank of credietinstelling optreden, acht de minderheid van de Raad het onjuist voor deze vestiging een uitzondering te maken, evenmin als zulks geschiedt voor kantoren hier te lande van in het buitenland gevestigde bankinstellingen.

Wat de urgentie van deze wet betreft, wordt in de memorie van toelichting onder algemene beschouwingen medegedeeld, dat in de Bankwet 1948 art. 9, vierde lid, aan de Kroon de bevoegdheid is gegeven in dringende gevallen bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen te stellen, volgens welke De Nederlandsche Bank toezicht zal uitoefenen op het credietwezen, waaraan de verplichting is verbonden zodanige algemene maatregel van bestuur zo spoedig mogelijk bij de wet te doen bekrachtigen. Een dergelijke algemene maatregel van bestuur is voor zover bekend nooit afgekondigd, zodat de noodzaak van een bekrachtigingswet zich niet heeft voorgedaan.¹⁾

Hierbij aansluitend wordt in de memorie van toelichting gereleveerd, dat tegen de hierboven in uitzicht gestelde procedure in de Tweede Kamer bedenkingen werden geopperd, gegrond op het feit, dat hierdoor het recht van amendement in het gedrang zou kunnen komen, weshalve de Minister van Financiën heeft toegezegd de totstandkoming van een wettelijke regeling te zullen bevorderen en hieraan wordt thans de opmerking vastgeknoot, dat deze toezegging in de aanhef van het vierde lid van artikel 9 der Bankwet 1948 is verankerd.

De minderheid van de Raad betwijfelt, of deze opmerking gedekt wordt door de inhoud van artikel 9, vierde lid, voornoemd. Hierin wordt immers wel gesteld, dat een algemene maatregel van bestuur slechts zou worden afgekondigd in anticipatie op een wettelijke regeling, maar deze verplichting is niet aanwezig, indien hieraan niet een algemene maatregel van bestuur vooraf is gegaan. In feite heeft De Nederlandsche Bank reeds sedert een aantal jaren het toezicht op het credietwezen uitgeoefend — zoals in het historisch overzicht in de memorie van toelichting ook is beschreven — zonder algemene maatregel van bestuur en zonder nadere wettelijke regeling. Dit toezicht is, zoals ook de memorie van toelichting vermeldt, per 1 Januari 1951 op een andere basis gebracht door het in werking treden van een door De Nederlandsche Bank aan de credietinstellingen opgelegde regeling, die in grote lijnen als een uitwerking is te beschouwen van datgene wat met het onderhavige wetsontwerp wordt beoogd.

De minderheid van de Raad acht het wenselijk de werking van deze nieuwe regeling aan de praktijk te toetsen alvorens deze materie wettelijk te regelen. Het is haar bekend, dat bij het bedrijfsleven tegen deze nieuwe regeling bedenkingen bestaan. Op deze bedenkingen wil zij thans niet ingaan, maar zij acht het juist de ervaring, die met deze nieuwe regeling zal worden opgedaan, ten nutte te maken alvorens een wettelijke regeling tot stand te brengen, een wettelijke regeling, die dan naar het oordeel van de minderheid van de Raad — zoals uit haar advies blijkt — op belangrijke punten zou dienen af te wijken van het ter beoordeling voorgelegde ontwerp.

Mocht Uwe Excellentie evenwel de mening blijven toegedaan, dat thans een wettelijke regeling tot stand dient te komen, dan luidt het advies van de minderheid van de Raad in het ontwerp die wijzigingen aan te brengen, die in bovenstaand advies zijn aangegeven. In de huidige vorm acht bedoelde minderheid het ontwerp van wet niet aanvaardbaar en wel omdat onvoldoende rekening is gehouden met hetgeen in economisch en sociaal opzicht voor een goede functionering van het bedrijfsleven in al zijn geledingen met betrekking tot de credietverlening vereist wordt, onvoldoende waarborgen zijn geschapen voor de beteugeling van het inflatiegevaar, voor zover dit het gevolg is van improductieve en consumptieve uitgaven en de solvabiliteit en liquiditeit van het credietwezen op een wijze worden geregeld, welke niet in overeenstemming is met de hiervoor aangewezen normen.

¹⁾ Hierbij moge worden gewezen op het verschil tussen art. 9 en art. 17 der Bankwet 1948, waarin is voorgeschreven, dat omtrent de begrenzing der geldcirculatie door de Kroon, volgens regelen bij de wet vast te stellen, voorschriften (zullen) worden gegeven. Bij de behandeling van het betreffende wetsontwerp in de Staten-Generaal is door de Minister van Financiën medegedeeld, dat hij de indiening van zulk een wetsontwerp binnen 2 jaar verwachtte; inmiddels zijn meer dan 3 jaar verstreken. Bij art. 9 echter gaat het niet om een dwingend voorschrift, maar om de bevoegdheid in dringende gevallen regelen te stellen.

Concept, aan de Sociaal-Economische Raad om advies gezonden

BINNENLANDS GELDWEZEN

No. 107

28 December 1950

Toezicht op het credietwezen

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is bij de wet bepalingen vast te stellen inzake het toezicht op het credietwezen, bedoeld in artikel 9, derde en vierde lid van de Bankwet 1948.

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

(1) Deze wet verstaat onder:

a) credietinstellingen:

handelsbanken, landbouwcredietbanken, algemene spaarbanken en commissionnaires in effecten;

b) handelsbanken:

alle ondernemingen, ongeacht haar rechtsvorm, die zich openlijk aanbieden tot of in belangrijke mate haar bedrijf maken van het aannemen van gelden a deposito of in rekening-courant en mede haar bedrijf maken van het verlenen, voor haar eigen rekening, van credieten niet zijnde in hoofdzaak landbouwcredieten;

c) landbouwcredietbanken:

alle ondernemingen en instellingen, al dan niet met coöperatief karakter, ongeacht haar rechtsvorm, die zich openlijk aanbieden tot of in belangrijke mate haar bedrijf maken van het aannemen van gelden a deposito of in rekening-courant en die zich geheel of in hoofdzaak toeleggen op het verlenen van landbouwcrediet, en voorts de rechtspersonen, door zodanige ondernemingen en instellingen in het leven geroepen, voorzover die rechtspersonen zich uitsluitend ten doel stellen het sparen te bevorderen en tot dat doel gelden a deposito te nemen, waarvan de opvorderbaarheid aan beperkende bepalingen is onderworpen.

d) algemene spaarbanken:

alle ondernemingen en instellingen, ongeacht haar rechtsvorm, die zich uitsluitend ten doel stellen het sparen te bevorderen en tot dat doel gelden a deposito nemen waarvan de opvorderbaarheid aan beperkende bepalingen is onderworpen, zulks met uitzondering van die ondernemingen en instellingen, die tevens landbouwcredietbank zijn;

e) commissionnaires in effecten:

alle ondernemingen, ongeacht haar rechtsvorm, die in hoofdzaak haar bedrijf maken van het verlenen van bemiddeling bij de handel in effecten ter beurze;

f) de Bank:

De Nederlandsche Bank N.V.;

g) geregistreerde credietinstellingen:

alle ondernemingen en instellingen die zijn ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 2.

(2) Geldschietsbanken in de zin van de Geldschieterswet, de Rijks-postspaarbank, diensten, waarop van toepassing is de Girowet 1936, de Bank en in het Rijk in Europa gevestigde kantoren, bijkantoren agentschappen of blijvende vertegenwoordigingen van andere circulatiebanken worden niet als credietinstellingen in de zin dezer wet beschouwd.

HOOFDSTUK II

Het register der credietinstellingen

Artikel 2

(1) Er is een register der credietinstellingen (hierna te noemen: het register), dat verdeeld wordt in vier afdelingen te weten:

Afdeling I handelsbanken;

Afdeling II landbouwcredietbanken;

2149 5

Afdeling III algemene spaarbanken;

Afdeling IV commissionnaires in effecten.

(2) Het register wordt gehouden door de Bank. De Bank kan, na daartoe machtiging van Onze Minister van Financiën te hebben verkregen, bepalen, dat een afdeling van het register onder haar toezicht door een andere instantie wordt gehouden.

(3) De inschrijving van ondernemingen en instellingen in het register en de doorhaling van inschrijvingen geschieden door of in opdracht van de Bank.

(4) Inschrijving van een onderneming of een instelling in meer dan een afdeling van het register vindt niet plaats.

Artikel 3

(1) Behoudens het bepaalde in het tweede lid, worden in de eerste afdeling van het register alle handelsbanken ingeschreven. In genoemde afdeling worden mede ingeschreven centrale instellingen, door een groep van credietinstellingen in het leven geroepen, voorzover deze centrale instellingen zelf het bedrijf ener credietinstelling uitoefenen.

(2) Handelsbanken, die niet beschikken over een bedrag aan eigen middelen, gelijk aan of hoger dan een door Onze Minister van Financiën, de Bank gehoord te bepalen bedrag, worden niet in de eerste afdeling van het register ingeschreven.

(3) In de tweede afdeling van het register worden alle landbouwcredietbanken ingeschreven.

(4) In de derde afdeling van het register worden alle algemene spaarbanken ingeschreven.

(5) In de vierde afdeling van het register worden ingeschreven alle commissionnaires in effecten die niet voor inschrijving in de eerste afdeling van het register in aanmerking komen.

Artikel 4

(1) Iedere credietinstelling is verplicht zich binnen zestig dagen na het in werking treden van deze wet bij aangetekende brief voor inschrijving in het register aan te melden bij de Bank.

(2) Credietinstellingen, die worden opgericht na het in werking treden van deze wet, zijn verplicht zich binnen dertig dagen na de oprichting bij aangetekende brief voor inschrijving in het register aan te melden bij de Bank.

Artikel 5

(1) Van een besluit tot inschrijving van een onderneming of een instelling in een afdeling van het register of tot doorhaling van een inschrijving in het register doet de Bank ten minste dertig dagen, voordat tot inschrijving of doorhaling wordt overgegaan, bij aangetekende brief mededeling aan de desbetreffende onderneming of instelling.

(2) Binnen dertig dagen na ontvangst van een mededeling, als in het eerste lid bedoeld, kan de onderneming of de instelling tegen het besluit van de Bank in beroep komen overeenkomstig het bepaalde in Hoofdstuk V. Door het instellen van het beroep wordt de tenuitvoerlegging van het besluit opgeschort.

(3) Wanneer op het beroep wordt beslist, dat het besluit, waartegen in beroep werd gekomen, ten onrechte is genomen, wordt dat besluit ingetrokken.

Artikel 6

(1) Indien een onderneming of een instelling zich overeenkomstig artikel 4 heeft aangemeld en de Bank beslist, dat niet tot inschrijving van die onderneming of die instelling in het register wordt overgegaan, doet de Bank van deze beslissing zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief mededeling aan de onderneming of de instelling, die het verzoek heeft ingediend.

(2) Een geregistreerde credietinstelling kan de Bank bij aangetekende brief verzoeken haar inschrijving in het register door te halen. Binnen zestig dagen na ontvangst van zodanig verzoek wordt daarop door de Bank beslist. De Bank doet van haar beslissing zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief mededeling aan de onderneming of de instelling die het verzoek heeft ingediend.

(3) Binnen dertig dagen na ontvangst der in het eerste of tweede lid bedoelde mededeling kan de onderneming of de instelling tegen de beslissing van de Bank in beroep komen overeenkomstig het bepaalde in Hoofdstuk V.

(4) Wanneer op het beroep wordt beslist, dat de beslissing van de Bank ten onrechte werd genomen, vindt alsnog inschrijving of doorhaling van de inschrijving door de Bank plaats.

Artikel 7

(1) De inschrijving van een onderneming of een instelling in het register en de doorhaling van een inschrijving in dat register worden door de zorg van de Bank binnen veertien dagen na de dag, waarop zij hebben plaats gehad, openbaar gemaakt in de *Nederlandse Staatscourant*.

(2) In de eerste helft van de maand Januari van elk jaar wordt door de Bank een afschrift van het register in de *Nederlandse Staatscourant* geplaatst.

(3) Een afschrift van het register ligt voor een ieder kosteloos ter inzage ten kantore van de Hoofdbank der Bank te Amsterdam, haar Bijbank te Rotterdam en elk harer Agentschappen.

Artikel 8

(1) De Bank is bevoegd bij iedere onderneming of instelling van welke zij vermoedt dat zij in aanmerking komt om in het register te worden ingeschreven, alle inlichtingen in te winnen of te doen inwinnen, die zij meent nodig te hebben om te beoordelen of al dan niet tot inschrijving van de onderneming of instelling in het register zal worden overgegaan.

(2) Iedere onderneming of instelling is verplicht de inlichtingen, die krachtens het vorige lid bij haar worden ingewonnen te verstrekken.

(3) Iedere onderneming of instelling is verplicht de Bank of de gene, die in opdracht van de Bank inlichtingen, als in het eerste lid bedoeld, bij haar inwint, desgevraagd in de gelegenheid te stellen zich van de juistheid der verstrekte inlichtingen te overtuigen aan de hand van haar boeken en bescheiden en bij het onderzoek van zodanige boeken en bescheiden daartoe door, vanwege of in opdracht van de Bank in te stellen zoveel mogelijk behulpzaam te zijn.

(4) Hij, die de in het vorige lid bedoelde boeken en bescheiden onder zich heeft, is desgevorderd verplicht deze daartoe over te leggen.

(5) Inlichtingen omtrent afzonderlijke ondernemingen of instellingen ingevolge dit artikel verkregen worden niet gepubliceerd en zijn geheim, behoudens het bepaalde in artikel 18.

HOOFDSTUK III

Inhoud en uitoefening van het toezicht

Artikel 9

(1) De Bank houdt toezicht op de geregistreerde credietinstellingen.

(2) Wij behouden Ons voor, de Bank en de betrokken instanties gehoord, nadere regelen te stellen waarbij de uitoefening van het toezicht op de landbouwcredietbanken, de spaarbanken en de commissonnairs in effecten ten dele wordt opgedragen aan andere instanties dan de Bank, zulks echter met dien verstande dat bedoelde instanties bij de vervulling van de haar op te dragen taak zullen hebben te handelen naar de aanwijzingen van de Bank.

(3) De nadere regelen bedoeld in het eerste lid geven aan welke in deze wet genoemde bevoegdheden de andere instanties, waaraan de uitoefening van het toezicht ten dele wordt opgedragen, hiertoe zullen verkrijgen.

(4) Onze besluiten, houdende nadere regelen als in het eerste lid bedoeld, worden geplaatst in het *Staatsblad* en in de *Nederlandse Staatscourant*.

Artikel 10

(1) De Bank is bevoegd, aan de geregistreerde credietinstellingen algemene voorschriften voor haar bedrijfsvoering te geven. Deze voorschriften kunnen voor onderscheidene groepen van geregistreerde credietinstellingen verschillend zijn. Zij kunnen, ook indien zij tussentijds zijn gewijzigd, nimmer langer gelden dan gedurende een jaar na hun eerste openbaarmaking, behoudens uitdrukkelijke verlenging voor ten hoogste een jaar.

(2) De voorschriften, bedoeld in het eerste lid, alsmede wijziging, intrekking en verlenging van deze voorschriften, zijn onderworpen aan Onze voorafgaande goedkeuring, de Bankraad gehoord.

(3) Wij behouden Ons voor, in Onze besluiten houdende goedkeuring van voorschriften, bedoeld in het eerste lid, de Bank te machtigen de gegeven voorschriften binnen zekere door Ons te stellen grenzen van tijd tot tijd zonder Onze voorafgaande goedkeuring te wijzigen.

(4) Onze besluiten houdende goedkeuring van voorschriften bedoeld in het eerste lid, wijzigingen daarin, intrekkingen en verlengingen daarvan worden in het *Staatsblad* en in de *Nederlandse Staatscourant* openbaar gemaakt. Wijzigingen bedoeld in het derde lid, worden in de *Nederlandse Staatscourant* openbaar gemaakt.

(5) De voorschriften, bedoeld in het eerste lid, kunnen uitsluitend inhouden:

(a) bepalingen nopens de minimale omvang der liquide middelen of bepaalde onderdelen dier middelen, in verhouding tot het totale bedrag der toevertrouwde gelden of bepaalde onderdelen van die gelden;

(b) bepalingen nopens de maximale omvang der credietuitzettingen of beleggingen of bepaalde onderdelen dezer activa, al dan niet in verhouding tot het eigen vermogen of in verhouding tot de toevertrouwde gelden of bepaalde onderdelen van die gelden;

(c) het verbod of de beperking van het verlenen van bepaalde soorten of vormen van credieten of van credieten die een bepaalde omvang te boven gaan, dan wel het verbod van het verlenen van bepaalde soorten of vormen van credieten of van credieten die een bepaalde omvang te boven gaan zonder voorafgaande toestemming van de Bank;

(d) het verbod of de beperking van het verrichten van bepaalde soorten of vormen van beleggingen of van beleggingen die een bepaalde omvang overtreffen, dan wel het verbod van het verrichten van bepaalde soorten of vormen van beleggingen of van beleggingen die een bepaalde omvang overtreffen zonder voorafgaande toestemming van de Bank;

(e) bepalingen nopens de ten minste te bedingen rente zomede nopens de rente, ten hoogste te vergoeden voor toevertrouwde gelden.

(6) De Bank kan zich bij het geven van voorschriften als bedoeld in het eerste lid, de bevoegdheid voorbehouden in bijzondere gevallen of onder bijzondere omstandigheden voor een of meer geregistreerde credietinstellingen ontheffing van de voorschriften te verlenen.

(7) De Bank is bevoegd bij het geven van voorschriften als bedoeld in het eerste lid, een termijn te stellen, binnen welke aan de voorschriften moet worden voldaan.

(8) De Bank is bevoegd de in het zevende lid bedoelde termijn voor alle dan wel ten opzichte van een of meer geregistreerde credietinstellingen te verlengen.

Artikel 11

(1) Het is aan geregistreerde credietinstellingen verboden, anders dan na verkregen verklaring van geen bezwaar van de zijde van de Bank:

(a) wijziging te brengen in de grootte van haar maatschappelijk kapitaal;

(b) duurzaam deel te nemen in andere al dan niet geregistreerde credietinstellingen;

(c) fusies aan te gaan met andere ondernemingen;

(d) over te gaan tot reorganisatie.

(2) Indien de Bank van oordeel is dat een handeling als bedoeld in het eerste lid, voor welke bij haar een verklaring van geen bezwaar is aangevraagd, zou leiden tot een ongewenste ontwikkeling van het credietwezen of in strijd zou zijn met een gezond bankbeleid, weigert zij de gevraagde verklaring. Zij stelt de geregistreerde credietinstelling zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen dertig dagen van haar weigering in kennis.

(3) In het geval bedoeld in het tweede lid, is de geregistreerde credietinstelling verplicht de voorgenomen handeling achterwege te laten. Zij kan echter binnen twintig dagen na ontvangst van de kennisgeving in beroep komen overeenkomstig het bepaalde in Hoofdstuk V. Hangende het beroep wordt aan de voorgenomen handeling geen uitvoering gegeven.

(4) In geval een handeling als in het eerste lid bedoeld, is verricht zonder dat vooraf een verklaring van geen bezwaar is verkregen, is de in overtreding zijnde geregistreerde credietinstelling gehouden de verrichte handeling binnen een door de Bank te stellen termijn ongedaan te maken, tenzij door de Bank alsnog een verklaring van geen bezwaar wordt gegeven.

Artikel 12

(1) Iedere geregistreerde credietinstelling is verplicht haar boekjaar te laten lopen van de eerste Januari tot en met de 31ste December.

(2) De Bank kan uitzonderingen toestaan op het bepaalde in het vorige lid.

Artikel 13

(1) De Bank is bevoegd bij iedere naar haar mening daartoe in aanmerking komende geregistreerde credietinstelling alle inlichtingen in te winnen of te doen inwinnen, die zij meent nodig te hebben voor de juiste uitoefening van de taak, haar bij deze wet opgelegd.

(2) Het in artikel 8, tweede tot en met vijfde lid, bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14

(1) Iedere geregistreerde credietinstelling is verplicht jaarlijks, binnen een door de Bank te stellen termijn, een balans met winst- en verliesrekening, in een door de Bank vast te stellen vorm, in te dienen bij de Bank of bij een overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 aan te wijzen instantie.

(2) De Bank kan, na daartoe door Onze Minister van Financiën te zijn gemachtigd, bepalen dat geregistreerde credietinstellingen verplicht zijn de door haar ingevinge het vorige lid in te dienen stukken vooraf te doen onderzoeken door een in overeenstemming met de Bank aan te wijzen accountant. Deze zal van de uitkomst van zijn onderzoek doen blijken door een aan de voet van elk stuk te plaatsen en door hem te ondertekenen verklaring.

(3) Een goedkeurende accountantsverklaring op een stuk als in het vorige lid bedoeld, wordt, tenzij uitdrukkelijk en met gebruikmaking van de woorden „onder het voorbehoud” het tegendeel wordt vermeld, geacht een volledige goedkeuring van het stuk in te houden. Zij wordt geacht de bevestiging in te houden dat het stuk is opgemaakt volgens goed koopmansgebruik en mede te betreffen het bestaan en de waardering der activa en passiva en de omschrijving van de posten.

Artikel 15

(1) Iedere geregistreerde credietinstelling is verplicht bij de Bank, of bij een overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 aan te wijzen instantie, binnen de daartoe vastgestelde termijnen staten nopens haar bedrijf in te dienen.

(2) De vorm, waarin de in het vorige lid bedoelde staten moeten worden opgemaakt, en de termijnen, binnen welke zij moeten worden ingediend, worden door de Bank bepaald.

Artikel 16

(1) Indien de Bank uit de gegevens, vervat in de stukken en staten, welke ingevinge de artikelen 14, eerste lid, en 15, eerste lid, periodiek worden ingediend, of uit de inlichtingen, die ingevinge artikel 13 te harer beschikking komen, tekenen ontwaart van een ontwikkeling, die naar haar oordeel voor de solvabiliteit of de liquiditeit van een geregistreerde credietinstelling gevaarlijk is of gevaarlijk zou kunnen worden, vestigt zij daarop de aandacht van de geregistreerde credietinstelling zo nodig vergezeld van een advies, strekkende om binnen een in het advies te noemen termijn ten aanzien van bepaalde, daarbij aan te geven punten van gedragslijn te veranderen.

(2) Bij het geven van een advies als in het vorige lid bedoeld stelt de Bank een termijn binnen welke aan het advies moet zijn voldaan, dan wel met redenen omkleed antwoord moet zijn gegeven, waarom aan het advies niet is voldaan. Indien binnen deze termijn niet aan het advies wordt voldaan, dan wel geen bevredigend antwoord wordt ontvangen, kan de Bank overgaan tot publicatie van het advies.

(3) Bij deze publicatie wordt, wanneer de geregistreerde credietinstelling, aan welke het advies werd gegeven, zulks verlangt, tevens de correspondentie openbaar gemaakt, die naar aanleiding van het advies tussen de Bank en de geregistreerde credietinstelling is gevoerd.

Artikel 17

(1) Van een besluit tot publicatie, als in artikel 16 bedoeld, doet de Bank tenminste veertien dagen, voordat tot publicatie wordt overgegaan, bij aangetekende brief mededeling aan de desbetreffende geregistreerde credietinstelling.

(2) Binnen veertien dagen na de ontvangst dier mededeling kan een geregistreerde credietinstelling tot welke de mededeling is gericht tegen zodanig besluit in beroep komen overeenkomstig het bepaalde in Hoofdstuk V. Door het instellen van beroep wordt de publicatie opgeschort.

Artikel 18

(1) De Bank kan, wanneer zij de overtuiging heeft verkregen, dat een geregistreerde credietinstelling met betalen van haar opeisbare schulden niet zal kunnen voortgaan, na bekomen machtiging van de president van de bevoegde rechtbank, voor zodanige credietinstelling surséance van betaling aanvragen op de wijze, voorzien in artikel 214, eerste lid van de Faillissementswet.

(2) De artikelen 216 tot en met 251 van de Faillissementswet zijn van overeenkomstige toepassing.

(3) In het geval, bedoeld in het eerste lid zal surséance nimmer definitief worden verleend, indien de credietinstelling zich daartegen verzet.

HOOFDSTUK IV*Bepalingen van bijzondere aard***Artikel 19**

(1) Wij behouden Ons voor, de Bank gehoord, nadere regelen te stellen betrekking hebbende op:

(a) het opleggen van de verplichting aan credietinstellingen, die zijn ingeschreven in de tweede, derde of vierde afdeling van het register, om aangesloten te zijn bij of zich onder toezicht te stellen van een door Onze Minister van Financiën aan te wijzen organisatie op het gebied, waarop de in het desbetreffende register ingeschreven instellingen werkzaam zijn;

(b) het opleggen van de verplichting aan leden van een organisatie als bedoeld onder (a) op het gebied van het spaarbankwezen om de naam „spaarbank” te voeren.

(c) het verbieden aan andere dan credietinstellingen, ingeschreven in de derde afdeling van het register, van het bezigen van het woorddeel „spaar” in haar benaming of bij de aanduiding van haar werkzaamheid.

(2) Het verbod, bedoeld in het eerste lid, sub (c) kan mede omvatten het uitgeven van bewijzen van inleg onder een benaming waarin het woorddeel „spaar” voorkomt. Het verbod zal niet van toepassing zijn op de Staat der Nederlanden, de Rijkspostspaarbank en een krachtens het eerste lid, onder a, aangewezen organisatie op het gebied van het spaarbankwezen, noch ook op de landbouwcredietbanken, voorzover deze uitsluitend als spaarbank werkzaam zijn, op spaarkassen, die onder de Wet op het Levensverzekeringbedrijf (*Staatsblad* 1922, no. 716) vallen, en op andere door Ons aan te wijzen organisaties of instellingen.

Artikel 20

Bepalingen in de statuten, reglementen en andere interne voorschriften van geregistreerde credietinstellingen, die in strijd zijn met de bepalingen van deze wet of van de krachtens deze wet door Ons te nemen of goed te keuren besluiten, zijn nietig.

Artikel 21

(1) De bepalingen dezer wet vinden overeenkomstige toepassing ten aanzien van buiten het Rijk gevestigde ondernemingen of instellingen, die hier te lande een of meer bijkantoren, agentschappen of blijvende vertegenwoordigingen hebben, doch zulks alleen voorzover haar bedrijf in Nederland betreft.

(2) Ondernemingen of instellingen, als in het eerste lid bedoeld, die in het register staan ingeschreven, zijn verplicht voor haar bedrijf hier te lande een afzonderlijke boekhouding te voeren.

Artikel 22

Het is aan ieder, die uit hoofde van de toepassing dezer wet of van de krachtens deze wet door Ons te nemen besluiten enige taak vervult, behoudens het bepaalde in artikel 18 verboden van gegevens of inlichtingen, ingevinge deze wet door ondernemingen of instellingen verstrekt, of van gegevens of inlichtingen, bij het onderzoek van boeken en bescheiden verkregen, verder of anders gebruik te maken of daaraan bekendheid te geven dan voor de uitoefening van zijn functie wordt geëist.

Artikel 23

Aanspraken op schadevergoeding op grond van uitvoering van deze wet en van de krachtens deze wet door Ons te nemen besluiten kunnen tegen de Staat, de Bank of de instanties aan welke de uitvoering van het toezicht op geregistreerde credietinstellingen mede mocht worden opgedragen, niet worden geldend gemaakt.

Artikel 24

De kosten, die voor de Bank of voor de instanties, aan welke de uitvoering van het toezicht op geregistreerde credietinstellingen mede mocht worden opgedragen zijn verbonden aan de uitvoering van deze wet en de krachtens deze wet door Ons te nemen besluiten, kunnen door de Bank of door bedoelde instanties overeenkomstig door Onze Minister van Financiën goed te keuren regelen op de geregistreerde credietinstellingen worden verhaald.

Artikel 25

(1) De Bank doet periodiek, in een door Onze Minister van Financiën goed te keuren vorm, in de *Nederlandse Staatscourant* mededeling van de voornaamste gegevens, voorkomende in de stukken en staten, bedoeld in de artikelen 14 en 15.

(2) Zonder schriftelijke toestemming van de hierbij betrokkenen worden gegevens met betrekking tot afzonderlijke geregistreerde credietinstellingen niet gepubliceerd.

Artikel 26

De Bank brengt jaarlijks aan Onze Minister van Financiën verslag uit over de uitvoering van deze wet en van de krachtens deze wet door Ons te nemen besluiten. Dit verslag wordt door de zorg van Onze genoemde Minister gepubliceerd.

HOOFDSTUK V*Het beroep***Artikel 27**

(1) In alle gevallen, waarin krachtens deze wet beroep openstaat, kan zodanig beroep binnen de daartoe gestelde termijn bij Ons worden ingesteld.

(2) Het beroep wordt ingesteld door middel van een met redenen omkleed beroepschrift, waarvan afschrift bij aangetekende brief aan de Bank wordt toegezonden.

(3) Door Ons wordt beslist, bij een met redenen omkleed besluit, gehoord de Adviescommissie uit de Bankraad, als bedoeld in artikel 28, zulks in afwijking van artikel 23 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* no. 129), houdende regeling der samenstelling en bevoegdheid van de Raad van State, zoals deze wet nader is gewijzigd.

Artikel 28

(1) Door de Bankraad wordt een adviescommissie aangewezen. Deze commissie bestaat uit drie leden en vijf plaatsvervangende leden, welke allen zitting in de Bankraad moeten hebben.

(2) De leden en plaatsvervangende leden van de adviescommissie worden aangewezen voor ten hoogste drie jaren.

(3) Door Ons worden, de Bankraad gehoord, nadere regelen gesteld met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie en de toekenning van vergoeding van reis- en verblijfkosten en van vacatiegeld aan de leden.

HOOFDSTUK VI*Strafbepalingen***Artikel 29**

(1) Hij, die aan een der verplichtingen, opgelegd en op te leggen bij of krachtens de artikelen 4, 8, tweede, derde en vierde lid, 9, tweede lid, 11, eerste, derde en vierde lid, 12, 13, tweede lid, 14, eerste en tweede lid, 15, eerste lid, 19 en 21, tweede lid, niet, niet tijdig, onvolledig, op misleidende wijze of in strijd met de waarheid voldoet, dan wel handelt in strijd met een verbod, op te leggen krachtens de artikelen 9, tweede lid en 19 wordt gestraft met hechtenis van ten

hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden.

(2) De in het eerste lid bedoelde strafbare feiten worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 30

(1) Hij, die handelt in strijd met een algemeen voorschrift, gegeven krachtens artikel 10, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en geldboete van ten hoogste honderdduizend gulden of met een van deze beide straffen.

(2) De in het eerste lid bedoelde strafbare feiten worden beschouwd als misdrijven.

Artikel 31

Indien een strafbaar feit, bedoeld in de artikelen 29 en 30 wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, kan een strafvervolgning worden ingesteld en straf worden uitgesproken zowel tegen de rechtspersoon als tegen de bestuurders. Geen straf, wordt uitgesproken tegen de bestuurder, van wie blijkt, dat het feit buiten zijn toedoen is begaan.

Artikel 32

(1) Hij, die de geheimhouding, opgelegd in artikel 22 opzettelijk schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

(2) Hij, aan wiens schuld schending van de geheimhouding, opgelegd in artikel 22, te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

(3) Geen vervolging wordt ingesteld anders dan op klachte van hem te wiens aanzien de geheimhouding is geschonden.

(4) De in het eerste en tweede lid bedoelde strafbare feiten worden beschouwd als misdrijven.

*Slotbepaling***Artikel 33**

(1) Deze wet kan worden aangehaald onder de titel „Wet toezicht credietwezen”.

(2) Zij treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip, welk tijdstip voor elk van de vier soorten credietinstellingen, genoemd in artikel 1, eerste lid onder a, verschillend kan zijn.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Financiën,

Concept, aan de Bankraad om advies gezonden*Toezicht op het credietwezen***ONTWERP VAN WET**

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging hebben genomen, dat het wenselijk is bij de wet bepalingen vast te stellen inzake het toezicht op het credietwezen, bedoeld in artikel 9, derde en vierde lid van de Bankwet 1948.

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I*Inleidende bepalingen***Artikel 1**

(1) Deze wet verstaat onder:

a) credietinstellingen:

handelsbanken, landbouwcredietbanken, algemene spaarbanken en commissionairs in effecten;

b) handelsbanken:

alle ondernemingen, ongeacht haar rechtsvorm, die zich openlijk aanbieden tot of in belangrijke mate haar bedrijf maken van het aannemen van gelden a deposito of in rekening-courant en mede

haar bedrijf maken van het verlenen, voor haar eigen rekening, van credieten niet zijnde in hoofdzaak landbouwcredieten;

c) landbouwcredietbanken:

alle ondernemingen met coöperatief karakter, ongeacht haar rechtsvorm, die zich openlijk aanbieden tot of in belangrijke mate haar bedrijf maken van het aannemen van gelden a deposito of in rekening-courant en die zich geheel of in hoofdzaak toeleggen op het verlenen van landbouwcrediet, en voorts de rechtspersonen, door zodanige ondernemingen in het leven geroepen, voorzover die rechtspersonen haar bedrijf maken of mede haar bedrijf maken van het aannemen van gelden a deposito of in rekening-courant;

d) algemene spaarbanken:

alle ondernemingen, ongeacht haar rechtsvorm, die zich uitsluitend ten doel stellen het sparen te bevorderen en tot dat doel gelden a deposito nemen waarvan de opvorderbaarheid aan beperkende bepalingen is onderworpen, met uitzondering van die ondernemingen die tevens landbouwcredietbank zijn;

e) commissionairs in effecten:

alle ondernemingen, ongeacht haar rechtsvorm, die in hoofdzaak haar bedrijf maken van het verlenen van bemiddeling bij de handel in effecten ter beurze;

f) de Bank:

De Nederlandsche Bank N.V.;

g) geregistreeerde credietinstellingen:

alle ondernemingen die zijn ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 2.

(2) Geldschietsbanken in de zin van de Geldschieterswet, de Rijks-postspaarbank, diensten, waarop van toepassing is de Girowet 1936,